

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR SPRÅK OCH
LITTERATURER

ORDFÖLJDSVARIATION I MODERN ARABISK POESI OCH PROSA - EN FALLSTUDIE

Fredrik Bergvall
Arabiska, fördjupningskurs, AR1400
Uppsats, 15 hp
VT-2019
Handledare: Andreas Hallberg
Examinator: Tetz Rooke

1. Inledning	3
2. Bakgrund	3
3. Metod	5
3.1 Praktiska hänsynstaganden.....	6
3.2 Kodning.....	7
3.3 Kategorier och överväganden.....	7
4. Resultat och diskussion	9
4.1 Poesi.....	9
4.2 Prosa.....	11
4.3 Jämförelse, poesi och prosa.....	12
4.4 Resultat - Parkinson och Darwish.....	14
5. Slutsats	15
6. Källförteckning	16

1. Inledning

Sedan jag började lära mig arabiska läste och lyssnade jag på Mahmoud Darwishes dikter som hjälpte mig under studiernas gång på olika sätt, uttal, stavning och grammatik, de har berört mig och stärkt min fascination av det arabiska språket, vilket gav mig tanken att skriva något om arabisk poesi. Syftet med denna uppsats är att söka eventuella skillnader mellan arabisk prosa och poesi, samt bidra till en bredare förståelse av ordföljd inom det arabiska språket. Frågan denna studien söker att besvara är om det existerar ordföljdsvariation mellan arabisk poesi och prosa skriven av Mahmoud Darwish? Jag ämnar att statistiskt jämföra resultaten. I skrivande stund finns det inte tillfredsställande med forskning om ordföljd i det arabiska språket och i materialet har sällan, om ens någon gång, innehållit både poesi och prosa. Det här är, så vitt jag vet, den första studien som jämför ordföljd inom arabisk poesi och prosa med fokus på Mahmoud Darwish. Eftersom poesi och prosa skiljer sig vad gäller stil förväntar mig att hitta fler ovanliga ordföljder inom poesin, än i prosan, så som VOS och OVS, detta är en grundläggande hypotes i mitt arbete. När jag senare kommer tala om poesins stil och 'poetisk ordföljd' utgår jag ifrån Hellbergs (2014) definition: "med poetisk ordföljd menar jag, i anslutning till traditionen, all ordföljd som uppfattas som ogrammatisk i prosa och talat språk".

Mitt arbete kommer fokusera på två verk skrivna av Mahmoud Darwish, känd som "The Palestinian National Poet" (BBC, 2008). Darwish föddes 1941 i al-Birweh som förstördes 1948 av Israel (Stagh, u.å). Hans karriär började i Haifa där han som en 20-årig aktivist började skriva dikter och 22 år gammal blev han känd arabvärlden över tack vare sin dikt *biṭāqa huwiyya* som handlar om en konfrontation med en israelisk soldat (Sveriges radio, 2006). Darwish skulle förbli en central figur inom poesin, arabvärlden och dess politik. 1977 hade hans poesisamlingar sålt mer än en miljon exemplar (Jaggi, 2002). Från 70-talet levde han i exil fram till 1996 då han flyttade till Ramallah i Västbanken. Darwish dog den 9 augusti 2008 (Bamia, 2008).

2. Bakgrund

Ordföljd är ett ämne inom lingvistik som fått allt större uppmärksamhet sedan 1960-talet då Joseph H. Greenberg skrev en artikel om ordföljd inom världens språk (Dahlgren, 2011). Det som fick störst uppmärksamhet i Greenbergs artikel var verbets (V), subjektets (S) och objektets (O) plats i satsen. Dock har intresset för ordföljd inom det arabiska språket varit svalt sedan dess. Jag kommer presentera två studier som varit viktiga i mitt egna arbete, bland annat Parkinson (1981), en studie om ordföljd i arabiska dagstidningar och Dahlgren (2011). Dahlgren ger en översikt av ordföljd i dialekterna (Egypten, Mesopotamien och den arabiska halvön) och undersöker de faktorer som kan påverka ordföljden i arabiska. Hans resultat visade bland annat på att VSO var den mest förekommande ordföljden när det fanns ett

självständigt verb, subjekt och objekt, samt att både VOS och SVO var mer förekommande än VSO i levantindialekterna. När Dahlgren (2011, s. 3) undersökte självständiga subjekt, verb och objekt i tidig arabiska från 700-talet, i ett korpus bestående av Ibn 'Ishāqs biografi över profeten Muhammed, *Sīrat an-nabī*, så fann han att endast 3% av 2657 meningar innehöll självständiga subjekt, verb och objekt.

Parkinson (1981, s. 28), som undersökte den relativa frekvensen av SVO och VSO, fann att inom arabiska dagstidningar så är SVO det allra mest förekommande vid rubriksättning. I övrigt var VSO mest förekommande vilket också är den grundläggande ordföljden inom MSA (Parkinson, 1981, s. 25).

Tabell 1 nedan är uppdelad i två kolumner. Under 'sektion' visas vilken genre som analyserats medan '%SVO' visar på hur många procentenheter SVO som genren innehöll. Vi kan se att SVO ibland förekommer i relativt hög utsträckning, och ibland mer sällan.

Tabell 1. Resultat & procentandelar SVO i Parkinsons korpus (1981, s. 29)

Sektion	%SVO
Rubriker	92%
Politiska tal	48%
Ledare	39%
Noveller	39%
Lingvistisk avhandling	34%
Magasin	30%
vetenskaplig tidskrift, statsvetenskap	27%
Nyhetsartiklar	8%

Som vi ser i tabell 1 är SVO mest förekommande i rubriker. På andra plats, politiska tal, står procentandelen på 48%. Sedan ligger procentandelarna mellan 39% till 27%. I nyhetsartiklar ser vi att den ligger på 8%. Parkinson skriver att en hög andel SVO troligen beror på att författaren vill markera:

- (a) "a closeness to colloquial speech", eller:
- (b) "an emphatic text".

Exempelvis så förklarar han att procentandelen i nyhetsartiklar på 8% beror på att man i nyhetsrapportering ska vara objektiv och därav det låga procentantalet. Medan det motsatta gäller för politiska tal som ligger på 48% där man vill väcka känslor hos läsare/åhörare och inte vara en objektiv part. Intressant är skillnaden i procentantal mellan sektionerna

rubriker/politiska tal och magasin/nyhetsartiklar. Parkinson uttrycker en förvåning över resultatet i rubriker eftersom ingressen frekvent byter ut dess SVO till VSO. Varför vi ser ett hopp mellan vetenskaplig tidskrift/nyhetsartiklar skriver Parkinson inte något om. Fortfarande anses ordföljd inom arabiska vara ett område som inte blivit tillräckligt utforskat (Dahlgren, 2011). Den här studien ska förhoppningsvis kunna bidra med att fylla i ett fåtal av de många kunskapsluckor som återstår. Det tåls även att diskutera tidigare metoder för att komma fram till om tidigare forskning kommit fram till icke tillfredsställande resultat eller inte.

3. Metod

Jag kommer i det här avsnittet att gå igenom mitt material, Parkinsons metod samt problematisera tidigare metoder. Nedan följer en rad transkriberingar från arabiska och transkriberingsstilen som jag utgår ifrån i mitt arbete är Library of Congress (Reichmuth, 2011), förkortat LC. Materialet som jag kommer analysera är Darwishes diktsamling *Ward Aqall* (Darwish, 2014) som först utgavs 1986. Jag valde den bland annat för att den innehåller ett av hans mest ikoniska verk *'alā hādhihi al-'arḍ mā yastahīqu al-ḥayāt*. Just denna dikt kan man se tryckt på tröjor, sprejad på väggar och murar i Jordanien och Palestina. Det är även denna dikt som är tryckt på baksidan av den utgåva som jag äger av *Ward Aqall* (Darwish, 2014). Prosaverket som jag kommer att utgå ifrån är *Yawmiyyāt al-ḥuẓn al-'ādī* (Darwish, 1988) som först utkom 1973. Man skulle kunna argumentera för att ett val av bok som ligger närmare i tiden med *Ward Aqall* är bättre då författarens stil kan ha undergått förändringar på 13 år. Andra verk som låg närmare tiden med *Ward Aqall* fanns inte tillgängliga i Sverige. Därför har jag av praktiska skäl valt det nuvarande prosaverket efter att ha upptäckt mitt första val, *Dhākirat lin-nisyān* (Darwish, 1994) kunde innehålla ett väldigt poetiskt språk vilket skulle riskera att göra mina resultat tvivelaktiga. Om ordföljden faktiskt skiljer sig åt mellan årtionden låter jag framtida forskning avgöra. Jag tror dock inte att det är en allvarlig brist, jag tvivlar på att en märkbar skillnad skulle finnas. I mitt material räknar jag de första 300 satserna. Det ska tilläggas att eftersom en sats inom det arabiska språket kan vara verblös så kommer jag analysera både verbalsatser och nominalsatser, vilka brukar benämnas *jumal fi 'liyya* och *jumal ismiyya* inom arabisk grammatik. Nominalsatserna kan enligt Dahlgren (2005) "bestå av ett enda led, av ett substantiv eller demonstrativt pronomen, vilka ibland kan vara försedd med en attributiv eller adverbial sats". Verbalsatserna består av ett finit verb och kan innehålla subjekt och komplement. Ett finit verb skulle kunna tolkas som en hel sats.

Innan jag förklarar min metod måste jag först problematisera tidigare metod och forskning. Dahlgren (2011) skriver att meningar med självständiga verb, objekt och subjekt är ovanliga. Subjektet markeras vanligen med ett affix på verbet. Ungefär var tredje eller fjärde mening innehåller ett fristående subjekt. Objekt förekom i 301 av 2657 fall i analysen av tidig arabiska. Dahlgren fastställer att cirka 3 procent av alla meningar innehöll ett fristående verb,

objekt och subjekt. Som vi kan förstå speglar Dahlgrens resultat en väldigt liten del av det stora hela i hans korpus. För att få en bättre översikt över ordföljderna krävs en annan metod.

Till en början tänkte jag använda Parkinsons metod som mall för min egen, men som jag snart insåg fanns det en del problem med det och jag kommer även ta upp diverse problem jag var tvungen att ta beslut om under arbetets gång. Parkinson (1981) skriver i sin metoddel att hans mål var att hitta den relativa frekvensen av SVO och VSO i ett korpus bestående av bland annat arabiska dagstidningar. I Parkinsons metoddel framkommer det att han räknade:

- minst 10 sidor från varje bok och magasin.
- en hel utgåva av varje tidning.
- två till tre ledare från varje ledarskribent.

I själva analysen av satserna togs även valet att endast räkna satser där författaren fritt kunde välja mellan att använda SVO och VSO. Därför räknades inte:

- bisatser.
- verblösa satser.
- satser utan ett självständigt subjekt eller där kontexten indikerade vad subjektet var.

Eftersom vi vet att Parkinson endast räknade satser med självständiga verb och subjekt (objekt behövde inte nödvändigtvis finnas med) finns det en risk att hans resultat endast speglar en väldigt liten procent av det faktiska materialet som analyserades. Det framgår inte i Parkinsons artikel om han var medveten om detta. Jag har däremot valt en metod som ger möjlighet att ge en tydligare bild av vilka olika ordföljder som förekommer. Jag har valt, till skillnad från Parkinson, att ha med alla satser utom adverbialsatser. Han säger bl.a. att bisatser kan vara alltför styrda vad gäller ordföljd (Parkinson, 1981, s. 27). Jag kommer även räkna satser där komplementet sätts ut som ett suffixpronomen i slutet på verbet. Framför allt kommer jag inte använda mig av termen "objekt" utan istället komplement som jag förkortar 'C' (efter engelskans Complement) vilket gör det möjligt att bl. a. analysera verblösa satser som Holes visar (2004, s. 204).

3.1 Praktiska hänsynstaganden

Innan jag börjar analysera diktsamlingen och prosaverket använder jag Google Translate-appen (Google LLC, u.å) för att kopiera texten från det tryckta materialet till Google Translate och sedan till ett Google Docs-dokument där jag analyserar satserna och korrigerar eventuella fel som uppstod när jag kopierade texten. Det kunde till exempel vara så att appen tolkade en bokstav med en vokal ovanför som en annan bokstav utan vokal. I det arabiska alfabetet är det enda som skiljer <R> och <Z> en prick ovanför tecknet. <R> ser ut så här: <ر>. <Z> ser ut så här: <ز>. När man lägger till *sukūn* (som markerar att vokalljud ej finns med) ovanför <R> ser det ut så här: <ر̣>. Appen har tidvis svårt att bedöma skillnaden och då blir jag tvungen att korrigera. Det fanns även fler tillfällen då fler bokstäver blev förväxlade med andra, men det skedde inte till den grad då jag kände att appen blev till ett

hinder för mig. Jag använde alltså appen i första hand för att kopiera och klistra in, inte för att översätta.

Till min hjälp hade jag även en svensk översättning av *Ward Aqall*, Färre Rosor (Stagh, 1989) när jag hade svårt att förstå vissa stycken. Vid vissa tillfällen valde att jag skriva av dikterna för hand på datorn istället. Förvisso kunde det bli mer tidskrävande men å andra sidan fann jag personlig vinning av det eftersom jag lättare lärde mig nya ord från dikterna på det sättet. Innan jag sammanställde resultatet gick jag även igenom min analys en andra gång för att finna eventuella fel och rätta dem.

3.2 Kodning

Innan jag på allvar kunde börja analysera satser var jag tvungen att komma på vilket sätt jag skulle koda dem så jag lätt kunde gå igenom materialet och se hur många satser som bestod av V, VC, VSC och så vidare. Jag beslutade mig för ett system där jag efter varje analyserad sats sätter ut ett nummertecken (#) där jag skriver ut ordföljden, till exempel: #SVC. Då jag bestämde mig för att analysera båda bi- och huvudsatser behövde jag ett sätt att koda dem på ett lämpligt sätt. Jag fann att det gick utmärkt att sätta ut ett H för huvudsatser eller ett B för bisatser i slutet av kodningen vilket kan se ut så här: #SVCH, eller #SVCB.

Här är en lista med alla förkortningar som jag använde mig utav under arbetet:

V = verb

S = subjekt

C = komplement

H = huvudsats

B = bisats

? = oklart hur satsen ska tolkas/analyseras.

3.3 Kategorier och överväganden

Här kommer jag gå igenom mer utförligt vad som menas med mina kategorier (V, S och C) samt beskriva om överväganden och ställningstaganden jag var tvungen att göra under arbetets gång. Exempel tar jag från dikterna och prosatexten, men jag lägger även till en transkribering under där jag även tydliggör vad som är verb, hjälpverb, subjekt och så vidare.

- V (verb)

Alla finita verb böjda i tempus har jag analyserat som ett verb förutom om de är en del av en annan sats där de kan analyseras som ett komplement. Ibland uppstod situationer då jag inte var helt säker på hur en sats skulle tolkas, jag kommer gå igenom dessa satser här och förklara hur jag i slutändan valde att analysera dem.

Ett tidigt problem jag stötte på var hur jag skulle tolka hjälpverb såsom i exempel 1 och 2:

(1) فما عدتُ أخسرُ غيرَ الغُبارِ

famā 'udtu (hjälpverb) 'akhsaru (huvudverb) *ghayra al-ghubār*

(2) كان مصيرك يلح عليك بتحديدہ

kāna (hjälpverb) *maṣīruka* (subjekt) *yuliḥḥu* (huvudverb) *‘alayka* (komplement) *bitaḥḍīdihī*

I både exempel 1 och 2 beslutade jag att tolka hjälpverbet som V eftersom hjälpverbet tar över rollen som finit verb från huvudverbet (Dahl, 1982). På så sätt undviker jag att satser med hjälpverb skulle bidra med en del udda ordföljder i mitt resultat, som till exempel VVC eller VSVC, utifrån min nuvarande metod ges jag ett tydligare och begripligare resultat. Det fanns ett fall när en sats innehöll två verb där inget utav dem var ett hjälpverb. I det fallet analyserade jag exempel 3 nedan som VSV eftersom jag inte kunde utgå från principen med hjälp- och huvudverb.

(3) دارت بنا الرّيح دارت

dārat (verb) *binā ar-rīḥu* (subjekt) *dārat* (verb)

- C (komplement)

Det jag analyserar som komplement är två olika typer av verbkomplement. Först och främst vanliga verbkomplement (se exempel 4) och även vad vi kan kalla Kāna-satser (se exempel 5). Kāna (كان) och dess systrar som de kallas är verb inom arabiskan som “beskriver existensstillstånd” (Ryding, 2005, s. 634) såsom ‘att vara’ och kan också som vi såg i exempel 2 fungera som ett hjälpverb. Till sist räknas även komplement i verblösa satser med i C.

(4) سأقطع هذا الطريق الطويل

sa ‘aqt ‘au (verb) *hādhā at-ṭarīqa at-ṭawīla* (komplement)

(5) كان أحمد طالباً

kāna (verb) *‘aḥmad* (subjekt) *ṭāliban* (komplement)

(6) تخالفنا الرّيح

tukhālifunā (verb + komplement) *ar-rīḥu* (subjekt)

(7) وكانت هويتك, [...] تطالبك بتحقيق الانسجام بينهما

wakānat (hjälpverb) *huwiyyatuka* (subjekt), [...] *tuṭālibuka* (huvudverb + komplement)
bitaḥqīqi al-insijām baynahumā

Exempel 6 ovan visar på vad jag skrev om tidigare där jag var tvungen att bestämma mig för att räkna suffixpronomen eller inte, ‘*tukhālifu*’ är verbet och suffixet ‘*nā*’ är komplementet. Tidigare forskning har inte räknat suffixpronomen vilket jag tycker är problematiskt då det inte ger en klar bild av hur många komplement satserna innehåller. Därför har jag valt att räkna suffixpronomen som komplement i min analys. Exempel 7 visar på ett av få arbiträra

val jag var tvungen att ta under arbetet. Eftersom jag räknar hjälpverbet (*kānat*) som V och inte huvudverbet (*tuṭālibu*) så dyker detta problem upp när jag analyserade suffixpronomenet (*ka*) på huvudverbet i exempel 7. Jag valde i slutändan att analysera *ka* som ett suffixpronomen även om jag räknar huvudverbet som det finita verbet i min analys.

- S (subjekt)

Enligt Dahl (1982, s. 65) är subjektet “det som satsen handlar om, det vi får veta något mer om” eller “den som utför den handling som uttrycks av verbet i satsen”.

Det fanns även i diktsamling satser som bara innehöll ett subjekt utan något verb eller objekt som vi ser i exempel 8 och 9:

خريف (8)

kharīfun

ورائحة صلبة كالحجر (9)

wa-rā' iḥatun ṣulbatun (subjekt) kaal-ḥajar

- Övrigt

Tidigt i arbetet kom jag i kontakt med det traditionella arabiska sättet att analysera satser på, vilket skiljer sig från hur vi gör i västvärlden. Analysen kunde ske på detta vis (för att visa ett simpelt exempel):

ذهبوا (10)

dhahabū

I exempel 10 skulle först *dhahabū* analyseras som ett verb, sedan skulle suffixet *ū* som markerar plural analyseras som ett subjekt (inom arabisk grammatik: *fā'il*/فاعل). Jag valde att inte analysera utifrån detta sätt så det först skiljer sig från allt annat jag personligen är van vid vad gäller satsanalys, men främst skulle resultaten bli svåra att jämföra med tidigare forskning.

4. Resultat och diskussion

Nedan följer resultaten för poesi och prosa, följt av en jämförelse med Parkinsons resultat och sist en del där resultatet från både poesi och prosa jämförs med varandra. Efter att ha gått igenom resultaten kommer jag även diskutera dem innan jag går vidare till nästa tabell. Därefter kommer en sista sammanfattning av hela arbetet.

4.1 Poesi

I tabell 2 nedan presenteras mina resultat över poesin. Resultaten innehåller endast satser ur Mahmoud Darwishs diktsamling *Ward Aqall*. Under första kolumnen ‘Ordföljd’ ser vi de

olika ordföljder jag kunde hitta. Under den andra kolumnen finner vi antalet huvudsatser de förekom i, därefter en kolumn för bisatser och sist en kolumn för det totala antalet satser. Rutor med 'X' betyder att jag varken analyserat satsen som huvud- eller bisats. Ordföljderna är ordnade efter förekomst.

Tabell 2. Ordföljder i poesi.

Ordföljd	Antal huvudsatser	Antal bisatser	Antal totalt
VC	62	36	98
V	32	15	47
S	16	5	21
VS	11	10	21
VCS	11	8	19
CS	15	0	15
SVC	11	4	15
SV	11	3	14
SC	7	2	9
VSC	6	1	7
VSV	1	0	1
#?	X	X	33
Antal totalt	183	84	300

Vi kan se i tabellen att det finns ett tydligt kontinuum vad gäller ordföljder. Bland de satser som börjar med verb var VC den ordföljd som var mest förekommande. Vid 62 tillfällen innehöll huvudsatserna ordföljden VC vilket var något mer än 38 gånger i bisatser. Det syns inte i tabellen, men när jag går igenom min analys och undersöker hur många komplement som bestod av suffixpronomen finner jag att i huvudsatserna var 4 av 62 suffixpronomen och i bisatser 3 av 36.

Satser med ett ensamt V påträffades vid 47 tillfällen totalt och som vi ser finns den största skillnaden mellan det totala antalet satser mellan VC och V (98 respektive 47 antal förekomster). Vi kan konstatera att VC är en vanligt förekommande ordföljd i Darwishes diktsamling. Satser med enbart ett S kunde jag finna 16 st av i huvudsatser medan det endast fanns 5 st i bisatser. Räknar jag alla huvudsatser i min analys finner jag att 24% av alla satser

började med ett subjekt medan bisatser började med ett subjekt i 14% av bisatserna, vilket tyder på att satser där verb föregår subjekt är fortsatt mer framträdande än satser där subjekt föregår verb.

Endast en ordföljd fann jag som började med ett komplement. CS hittade jag endast i huvudsatser men trots det så var det totala antalet CS fler än bland annat VSC och SV. CS-satserna bestod till stor del av prepositionsfrasen 'li' med ett pronomen som kan användas för att markera ägande. Andra möjliga ordföljder som skulle kunna börja med ett komplement (till exempel. CV, CSV, CVS) fanns det inga förekomster av alls i min analys av Darwishes diktsamling. Det här går emot min hypotes där jag förväntade mig att hitta fler udda ordföljder i poesin.

VCS var mer förekommande än VSC men jämfört med SVC endast marginellt. I huvudsatserna bestod VCS av 6 suffixpronomen av totalt 11 satser medan samtliga bisatser bestod av suffixpronomen. SVC anträffades huvudsakligen i huvudsatser och komplementen i satserna bestod i 10 av 11 fall av ett fristående komplement medan alla de som anträffades i bisatser innehöll ett fristående komplement. VSC i sin tur bestod i samtliga fall, både i huvudsatser och bisatser, av ett fristående komplement. Jag fann inga exempel på subjekt med ett suffixpronomen.

En ordföljd som stack ut var VSV som jag bara hittade ett exempel av bland alla 300 satser jag analyserade.

195 av 300 satser började med ett verb, vilket tyder på att satser som börjar med ett verb är mer förekommande än satser som börjar med ett subjekt. VSC som anses vara den grundläggande i det arabiska språket var den näst minst förekommande ordföljden. Som jag tidigare nämnde fann Dahlgren i sitt arbete att ungefär 3% av meningarna han analyserade innehöll självständiga verb, subjekt och komplement. Räknar jag utifrån mitt resultat ser jag att det ligger på 10% vilket är något mer än vad Dahlgren kom fram till. Det skulle kunna bero på att poesin som genre använder sig mer utav ordföljder som består av både självständigt verb, subjekt och komplement än vad andra genrer gör eller att man skriver på ett annat sätt idag. I min uträkning räknade jag endast de satser med fristående komplement och inte de med suffixpronomen.

4.2 Prosa

Här i tabell 3 följer resultaten av min analys av Darwishes prosa. Tabellen för prosan är uppställd på samma sätt som för poesin.

Tabell 3. Ordföljder i prosa.

Ordföljd	Antal huvudsatser	Antal bisatser	Antal totalt
----------	-------------------	----------------	--------------

VC	28	39	67
V	27	23	50
SVC	20	10	30
VS	17	8	25
VSC	16	6	22
S	13	5	18
SC	12	4	16
VCS	2	11	13
SV	6	6	12
CS	0	1	1
VSV	0	0	0
#?	X	X	46
Antal totalt	141	113	300

Även här kan vi se ett tydligt kontinuum. Den ordföljd som förekom mest var VC och den var mer förekommande i bisatser än huvudsatser. När jag även går igenom min analys kan jag se att VC i huvudsatser bestod av ett suffixpronomen medan de i bisatserna förekom i 10 av 39 fall. Alltså verkar suffixpronomen vara vanligare i bisatser än huvudsatser i prosa. Även V var en vanligt förekommande ordföljd som jag fann i 50 satser med något fler förekomster i huvudsatser än i bisatser.

Bland ordföljder som innehöll verb, subjekt och komplement var SVC den mest förekommande som jag fann 30 exempel på och var vanligare i huvudsatser. I huvudsatser fann jag 6 av 20 som innehöll av suffixpronomen medan förekomsten i bisatser var 2 av 10. Förekomsten av VS, VSC, S och SC var högre i huvudsatser än bisatser. VSC innehöll till min förvåning två suffixpronomen bland 22 satser, detta berodde dock på min metod som jag visade på i exempel 7 på sida 6. VCS var en av två ordföljder som påträffades vid fler tillfällen i bisatser än huvudsatser. Samtliga 13 satser med denna ordföljd innehöll suffixpronomen. Satser med enbart ett S anträffades vid 13 tillfällen i huvudsatser och 5 tillfällen i bisatser. Av alla huvudsatser börjar 17% med ett subjekt. I bisatserna var procentantalet där satserna började med ett subjekt 8%.

Ordföljden CS förekom vid endast ett tillfälle i min analys och därtill förekom inte några andra ordföljder som började med ett komplement. Detta förvånar mig inte då jag inte räknade med att hitta några sådana ordföljder i prosan. VSV som jag fann i poesin existerade

inte i min analys av prosan. 177 av 300 satser börjar med ett verb i prosan. I övriga fall börjar satserna med S utom i ett fall där ordföljden CS förekom. Vi kan dra slutsatsen att även om SVC var vanligare än VSC så förekommer verb i början av en sats i större utsträckning än subjekt. Om vi jämför prosan med Dahlgrens resultat ser vi att prosan innehöll 14% satser med självständiga verb, subjekt och komplement jämfört med Dahlgrens 3%.

4.3 Jämförelse, poesi och prosa

I tabell 4 kommer jag ställa upp poesi- och prosaresultaten mot varandra för att jämföra dem och dra slutsatser. De vänstra kolumnerna innehåller resultatet från Darwishes diktsamling och de högra kolumnerna innehåller i sin tur resultatet från Darwishes prosa. H står för huvudsatser och B för bisatser.

Tabell 4. Resultat poesi och prosa.

Poesi				Prosa			
Ordföljd	H	B	Totalt	Ordföljd	H	B	Totalt
VC	62	36	98	VC	28	39	67
V	32	15	47	V	27	23	50
S	16	5	21	SVC	20	10	30
VS	11	10	21	VS	17	8	25
VCS	11	8	18	VSC	16	6	22
CS	15	0	15	S	13	5	19
SVC	11	4	15	SC	12	4	16
SV	11	3	14	VCS	2	11	13
SC	7	2	9	SV	6	6	12
VSC	6	1	7	CS	0	1	1
VSV	1	0	1	VSV	0	0	0
#?	X	X	33	#?	X	X	46
Totalt	183	84	300	Totalt	141	113	300

Börjar vi med att jämföra ordföljden VC mellan poesi och prosa ser vi att den förekom vid totalt 98 tillfällen i poesin till skillnad från prosan där jag fann samma ordföljd vid 67 tillfällen. I poesin fann jag VC framförallt i 62 huvudsatser och i 28 huvudsatser i prosan. Trots att VC var den mest förekommande ordföljden i både Darwishes poesi och prosa kan vi

konstatera att den högre förekomsten i poesin verkar vara något som har med dess stil att göra.

En annan ordföljd där en märkbar skillnad finns är SVC som påträffades dubbelt så många gånger i prosan jämfört med poesin. I poesin anträffades SVC vid 15 tillfällen och i prosan vid 30 tillfällen. Som jag tidigare nämnde i förklaring (a) på sida 2 ansåg Parkinson att denna ordföljd bland annat kunde markera en närhet till vardagligt tal, vilket skulle kunna stämma med mina resultat också då poesi i vanliga fall inte brukar ligga nära vardagligt tal medan detta är möjligt för prosan. Samtidigt bör vi ha i åtanke att dessa 30 satser SVC i prosan endast är en liten del av resultatet (10%).

Jag upplevde VCS med fristående komplement som poetisk i sin ordföljd. Visserligen innehåller även prosan denna ordföljd men komplementen förekommer endast som suffigerade pronomen. VCS förekom i större utsträckning i huvudsatser i poesin jämfört med prosan där den endast förekom vid 2 tillfällen i huvudsatser. Ordföljden kunde se ut på följande vis som vi ser här i exempel 11:

(11) وَمَا زَالَ فِي الدَّرْبِ دَرِبٌ

wa-mā zāla (verb) *fi ad-darbi* (komplement) *darbun* (subjekt)

Även VSC påträffades fler gånger i prosan än i poesin. Medan jag fann 22 fall av VSC i prosan fann jag endast 7 st i poesin. Vi kan konstatera att prosa innehåller fler satser med både verb, subjekt och komplement. CS förekom nästan enbart i poesin. Vid endast ett tillfälle kunde jag finna CS i prosan. Vilket betyder att vi skulle kunna tolka det som en mer poetisk ordföljd. CS i sig behöver inte vara poetisk, men på grund av upprepning och det högre antalet förekomster i poesin kan den tolkas som poetisk. Men kan vi säga att det finns en eller flera ordföljder som ger en poetisk effekt? Utifrån mitt resultat skulle jag framför allt säga att VSV och det högre antalet CS i diktsamlingen bidrar till en poetisk effekt, CS i sig behöver inte vara poetisk, men antalet upprepningar i poesin jämfört med prosan gör att den upplevs som poetisk.

Även om antalet VC var mycket högre i poesin än prosan skulle jag inte säga att det är en poetisk ordföljd då vi inte vanligtvis skulle uppleva den som ogrammatisk. Däremot verkar det, utifrån mitt resultat, som att ett högre antal VC-satser är ett stildrag för poesin. Poesi behöver trots allt inte poetiska ordföljder för att vara poesi. Josephson (2013) menar att den moderna poesin på fri vers endast innehåller poetisk ordföljd vid sällsynta tillfällen och även om han endast syftar på svensk poesi så ser jag inte varför detta inte skulle gälla för arabisk poesi. Det hade varit intressant att jämföra Darwishs poesi med äldre arabisk poesi för att se om antalet poetiska ordföljder skiljer sig, men det är upp till framtida studier att avgöra.

Om vi också jämför procentandelen av satser med självständiga verb, objekt och subjekt i poesi och prosa med Dahlgrens resultat från tidig arabiska ser vi att mitt resultat hade en

högre andel. Poesin hade 9%, prosan 14% jämfört med Dahlgren som fann 3%. Vi kan se att det eventuellt skett en förändring vad gäller ordföljden från tidig till modern arabiska.

4.4 Resultat - Parkinson och Darwish

Här kommer jag jämföra mina resultat med Parkinsons. Tabellen är den samma som tabell 2 i mitt arbete förutom att jag placerat Darwishes poesi och prosa i den. För att få mina resultat möjliga att jämföras med Parkinsons var jag först tvungen att, utifrån hans metod, utesluta bisatserna och bara räkna huvudsatserna. Sedan gick jag igenom min analys och uteslöt samtliga satser som inte bestod av ett enskilt subjekt, verb och komplement. För att undvika förvirring har jag även bytt ut O (objekt) till C (komplement) i tabellen. Jag tvivlar på att Parkinsons definition av objekt jämfört med komplement skulle påverka resultatet nämnvärt.

Tabell 5. Resultat, Parkinson och Darwish

Sektion/Genre (författare)	%SVC
Rubriker	92%
Politiska tal	48%
<i>Poesi (Darwish)</i>	44%
<i>Prosa (Darwish)</i>	43%
Ledare	39%
Noveller	39%
Lingvistisk avhandling	34%
Magasin	30%
Vetenskaplig tidskrift, statsvetenskap	27%
Nyhetsartiklar	8%

Som vi ser i tabell 5 innehåller poesin 44% SVC medan prosan innehåller 43% SVC. Utifrån Parkinsons förklaring kan vi lätt förstå att poesi och prosa har högre procentandelar SVC jämfört med nyhetsartiklar eftersom en låg procentandel SVC skulle tyda på att man vill vara en objektiv part vilket inte överensstämmer med varken poesin eller prosan. Det är mer rimligt att de ligger nära politiska tal som Parkinson menar vill väcka känslor. Där har poesin och prosan en given plats. Samtidigt är de långt ifrån rubriker, vilket Parkinson menar vill uttrycka något på ett tydligt sätt vilket inte nödvändigtvis stämmer för prosa och definitivt inte för poesi. Det var nog väntat att både prosan och poesin skulle procentuellt placera sig nära noveller eftersom de alla är litterära till genren och längre bort från rubriker och nyhetsartiklar.

5. Slutsats

Frågan som denna studien sökte finna svar på var om det existerar ordföljdsskillnader mellan arabisk poesi och prosa skriven av Mahmoud Darwish och mina resultat utifrån analysen av poesin och prosan. Däremot om jag bara skulle utgå ifrån tabell 5 så finner vi ingen märkbar skillnad mellan de två genrerna. Detta visar på som jag skrev i min metoddel att det krävdes en annan metod än Dahlgrens och Parkinsons för att ge en tydligare bild. Även om det inte var de resultat som jag först väntade mig visade de helt klart på att det finns skillnader vad gäller ordfölj. Dessa skillnader i ordföljd mellan poesi och prosa kunde utmärka sig i antal eller om de bestod av suffixpronomen eller ej. På basis av mitt arbete skulle jag också säga att VC är den vanligaste ordföljden och inte VSC. En grundläggande hypotes jag hade i mitt arbete var att jag skulle hitta ovanliga ordföljder så som VOS och OVS, denna hypotes visade sig inte stämma då jag inte fann ett enda exempel på dessa ordföljder i min analys. Min studie visar också att man bör ta hänsyn till sin metod. I och med att jag valde en metod som gjorde att jag kunde få en klarare bild av vilka ordföljder som existerar kan vi se att det inte bara är VSC eller SVC man ska fokusera på, beroende på vad ens mål är såklart. Fler studier kommer behövas för att avgöra om ordföljderna förändrats i arabisk poesi och prosa genom århundradena.

6. Källförteckning

Bamia, A. (2008). *Mahmoud Darwish Palestinian Poet*. I *Britannica*. Hämtad 2019-03-14 från <https://www.britannica.com/biography/Mahmoud-Darwish>

BBC. (2008). *Palestinian 'national poet' dies*. Hämtad 2019-03-14 från http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7551918.stm

Dahl, Ö. (1982). *Grammatik* (2.10). Studentlitteratur AB: Lund.

Dahlgren, S-O. (2005). *Arabisk högskolegrammatik*. Anatole Media: Göteborg.

Dahlgren, S-O. (2011). *Word Order*. Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics, Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics. Hämtad 2019-04-18 från https://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopedia-of-arabic-language-and-linguistics/word-order-EALL_COM_0380

Darwish, M. (2014). *Ward aqall*. Ramallah/Amman: Dar Al Nasher.

Darwish, M. (1988). *Yawmiyyāt al-ḥuẓn al-‘aādī*. Beirut: dār al-‘awda.

Darwish, M. (1994). *Dhākirat lin-nisyān*. Beirut: dār al-‘awda.

Google LLC. (u.å.). *Google Translate* (Version 5.29.0.RC05.247256929) [Mobilapplikation]. Hämtad från Google Play.

Hellberg, S. (2014). *Förnyade Strindberg versdramat?*. Samlaren, årgång 135, 86-99

Holes, C. (1995). *Modern Arabic: structures, functions, and varieties*. London och New York: Longman.

Jaggi, M. (2002). *Poet of the Arab World: Mahmoud Darwish*. Hämtad 2006-07-14 från <http://www.phronline.org/read.php?ArtID=658>

Josephson, O. (2013). *Dagens diktare binder ord med gamla grepp*. Språktidningen, november 2013, 26-27.

Parkinson, D. (1981). *VSO TO SVO IN MODERN STANDARD ARABIC: A STUDY IN DIGLOSSIA SYNTAX*. *Al-'Arabiyya*, 14(1/2), 24-37. Hämtad 2019-05-22 från <http://www.jstor.org.ezproxy.ub.gu.se/stable/43195488>

Reichmuth, P. (2011). *Transcription*. *Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics*. Hämtad 2019-05-23 från https://referenceworks-brillonline-com.ezproxy.ub.gu.se/entries/encyclopedia-of-arabic-language-and-linguistics/transcription-EALL_COM_0348?s.num=1&s.f.s2_parent=s.f.book.encyclopedia-of-arabic-language-and-linguistics&s.q=transcription

Ryding, K. (2005). *A reference grammar of modern standard Arabic*. Cambridge University Press.

Stagh, M. (u.å.). *Mahmoud Darwish*. Hämtad 2019-03-14 från <https://varldslitteratur.se/person/mahmoud-darwish>

Stagh, M. (1989). *Färre Rosor*. Stockholm: Orient Förlag.

Sveriges radio. (2006). *Poeten Mahmoud Darwish om konsten för konstens egen skull*. Hämtad 2019-03-14 från <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=947654>